N^{TER} 76

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 30 *Czerwca v. s.* 1824 *Roku.*

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 21 czerwca.

Przez Naywyższe Ukazy do Rządzącego Senatu:

Dnia 27 *maja.* Naczelnikiem oddziału budowniczego expedycyi wykonawczey w kollegium admiralicyi, naznaczony architekt admiralicyi rangi 9tey klassy, *Homzin*, z pensyą etatową po 2,500 rubli.

Teyże daty. Medyk powiatowy włodzimirski assesor kollegialny *Merczyński*, przy zupełnem uwolnieniu ze służby, mianowany radcą dworu, na osnowie Ukazu 18 lutego 1762 roku.

Teyże daty. Radca kollegialny, Sergiusz *Konowałow*, sędzia 1go departamentu sądu nadwornego moskiewskiego, i radca tytularny Bazyli *Zubatow*, sekretarz sądu powiatowego klińskiego w gubernii moskiewskiey, przy zupełnem uwolnieniu od służby, dla starości i chorowitego stanu, w nagrodę chwalebnie sprawowaney służby, pierwszy przez lat 43, a drugi przez lat 30, otrzymali w pensyi dożywotniey pobierane dotąd, *Konowałow* po 450 r., a *Zubatow* po 200 r. na rok.

Teyże daty. Z podanych przez wybór obywateli kandydatów naznaczeni: assesorem sądu ober-hauptmańskiego goldyngskiego fon *Kleist*; Ernest *Sucken* assesorem sądu hauptmańskiego hazempotskiego; hrabia Józef von *Koszkul* assesorem sądu hauptmańskiego goldyńskiego; von *Hejkins* assesorem sądu ober-hauptmanskiego zelburgskiego; Wilhelm von *Krummes* assesorem sądu hauptmańskiego fridrichsztadzkiego.

Dnia 28 *maja.* Radca kollegialny, Paweł *Swinin*, zostający pod wiedzą kollegium spraw zagranicznych dla słabości zdrowia, na własną prośbę, zupełnie się uwalnia od służby, w randze radcy stanu.

Teyże daty. Radca honorowy, Bazyli *Kurowski*, przy zupełnem uwolnieniu ze służby, na własną prośbę, dla starości i chorobnego stanu, za chwalebne w niey zachowanie się przez lat 62, otrzymał w pensyi dożywotniey, całkowitą teraz pobieraną, po 500 r. na rok.

Dnia 11 *czerwca.* Urzędnik 6tey klassy, *Kuzniecow*, zostający przy naczelniku Głównego Sztabu morskiego dla szczególnych poleceń, wyniesiony do rangi 5tey klassy, ze starszeństwem od dnia wysłużenia w randze poprzedzającey prawem przepisanych lat 5ciu.

Dnia 14 *czerwca.* Ober-prokurorem 3go oddziału 5go Departamentu Rządzącego Senatu mianowany, rzeczywisty radca stanu, *Żurawlew*, dotąd dyrektor departamentu ministeryum sprawiedliwości, z zatrzymaniem przy sobie pobieraney dotąd pensyi z kancellaryi Państwa z tytułu pomocnika sekretarza stanu; a na jego mieyscu dyrektorem departamentu mianowany ober-sekretarz 8go departamentu, radca stanu *Luminarski.*

Dnia 15 *czerwca.* Naczelnik okręgu celnego odeskiego, radca stanu, *Bliramberg*, dla słabości zdrowia uwolniony od służby, a na jego mieysce naczelnikiem okręgowym mianowany, radca stanu, Xiąże *Trubecki*, należący do ministeryum skarbowego.

Przez Naywyższe Ukazy do Kapituły rossyyskich orderów, mianowani kawalerami:

Dnia 30 *maja.* Radca honorowy, *Iwanenkow*, w nagrodę odznaczającey się gorliwości, w stopniu dozorcy honorowego szkół powiatu lebiedińskiego i achtirskiego, orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy.

Dnia 2 *czerwca.* Rangi 9tey klassy, *Szklarewicz*, należący do kancellaryi komitetu, ustanowionego d. 18 sierpnia 1814, kawalerem orderu ś. *Anny* 3ciey klassy.

Dnia 4 *czerwca.* Sztabs-kapitan półku pieszego sewastopolskiego, *Morawski*, w nagrodę gorliwey służby, orderu ś. *Anny* 3ciey klassy.

Dnia 5 *czerwca.* Gabryel *Dal*, radca hofgerichtu abowskiego, przy wyyściu ze służby, w nagrodę gorliwości i zasług, kawalerem orderu ś. *Anny* 2 klassy, z rozkazem przesłania mu brylantowanych znakow tegoż orderu.

Teyże daty. W nagrodę gorliwey służby, professorowie uniwersytetu abowskiego, doktor teologii Jakub *Bonzdorf*, i teraźnieyszy rektor uniwersytetu magister, Fryderyk Wilhelm *Pipping*, ś. *Włodzimierza* 4tey klassy.

Przez Ukaz Naywyższy, objawiony Rządzącemu Senatowi, d. 18 maja, przez zarządzającego ministeryum woyskowem, CESARZ JEGOMOŚĆ, zgodnie z przełożeniem JEGO CESARSKIEY WYSOKOŚCI, Jenerała Feldcejchmeistra, Naywyżey rozkazać raczył: będącego w arsenale sanktpetersburskim ceichwachterem 6 klassy, *Ostermejera*, przeznaczyć do etatu departamentu artylleryycznego ober-ceichwachterem, do wydziału utrzymywania lasow dębowych, z pensyą etatową; a zaymującego to mieysce, radcę dworu, *Proskurjakowa*, uwolnić dla choroby ze służby, z nagrodą, za gorliwą i długą służbę, pobierania do śmierci zupełney pensyi teraźnieyszey.

Dnia 10 lutego CESARZ JEGOMOŚĆ potwierdził Opiniją Rady Państwa, z przyłączonemi do niey prawidłami jeneralnego rozgraniczenia gruntow w gubernii permskiey.

Naywyższe Ukazy Rządzącego Senatu, nowo ogłoszone, są:

1) O tém, ażeby obywatele, oddając dziedzicznych swych ludzi, dla odesłania do Syberyi na zaludnienie, wnosili pieniądze na żywność.

2) O zaprzeczeniu włościanom, niemającym na prawo prowadzenia handlu świadectw trzech pierwszych gatunkow, przedawać w kramach owocowych wódek winnych.

3) O tém, iżby ludziom, poszukującym wolności, kiedy obywatel opuści termin, zatrzymujący wykonanie wyroku, dawać wieczną wolność, i za nich podatkow od obywatela nie uzyskiwać. (Umieścimy w zupełności.)

Przybył do stolicy, Rzeczywisty Radca Stanu, *Baykow*, należący do kollegium Państwa spraw zagranicznych, z *Warszawy.*

W przeciągu miesiąca kwietnia, różnych towarow zagranicznych do portu ryskiego weszło na 408,556 rubli; a towarow rossyyskich z tegoż

portu wyszło na 5,975,844 r. 70 k. — Od 1 do 22 maja zawinęło do portu lipawskiego 7 różnych okrętow kupieckich.

Niemcy.

Sztudgard dnia 6 czerwca.

Dnia 5 rano, zwłoki śmiertelne nieboszczki Nayjaśnieyszey Królowey Katarzyny Wirtemberskiey, z domu Wielkiey Xiężney Rossyyskiey, z grobu familii Królewskiey w kościele katedralnym, gdzie dotąd zostawały, przeniesione zostały, z uroczystością obrzędow kościoła greckiego i biciem we dzwony, do kaplicy greckiey, umyślnie zbudowaney na górze *Rothenberg*. (*Cons. Impar.*)

Od brzegów Menu d. 20 czerwca.
(z Gazety Warszawskiey.)

Kilku znakomitych w naszym czasie ministrów bawi teraz w *Johannisbergu*, piękney majętności Xięcia *Metternich*. Oprócz samego dziedzica, znayduje się tam Xiąże *Hatzfeld*, poseł pruski przy dworze austryackim, a niedawno przybył Cesarsko-Rossyyski tayny radca *Tatiszczew*, i Królewsko Wirtemberski minister stanu Baron *Mauclere*. Pojechał tam także Baron *Berstett*, minister badeński; dnia zaś 18 lub 19 b. m. spodziewano się tam posła angielskiego przy dworze wiedeńskim i margrabiego *Caraman* posła francuzkiego, a nieco poźniey Xiążęcia *Esterhazy* i Barona *Münch-Bellinghausen*, posła prezydującego na seymie związku niemieckiego.

Kilku kupców saskich chce utworzyć kompanią handlu morskiego nad brzegiem *Elby*, i tym celem odprawią dnia 30 b. m. zgromadzenie w *Dreznie*.

Anglia.

Londyn d. 12 czerwca.
(z Gazęty le Conservateur Impartial).

Parlament.

Izba Parów.

Posiedzenie dnia 10.

Hrabia *Harrowby* żąda, aby trzeci raz przeczytano akt powstania w Irlandyi. Hrabia *Darnley* opiera się temu, powiadając, że to prawo nie będzie miało innego skutku, tylko, że w rozpaczy pogrąży nieszczęśliwych Irlandczyków. Hrabia *Liverpool* utrzymuje przeciwnie, że wszyscy przyjaciele porządku, w Irlandyi, będą z ukontentowaniem zapatrywać się, iż są przedsięwzięte środki surowe, przeciwko burzycielom spokoyności publiczney.

Lord *Holland* oświadcza, iż znalazłoby się wiele rzeczy do powiedzenia w tym przedmiocie; lecz będąc przekonany o przewadze ministeryum, mniema, że niepożyteczną byłoby rzeczą, nadużywać cierpliwości Izby, zmuszając ją do słuchania głosu, któryby nie miał żadnego skutku.

Projekt przyjęty został jednogłośnie i odesłany do Izby niższey.

Hrabia *Liverpool* żąda, aby natychmiast trzeci raz przeczytano projekt do prawa, tyczący się dziesięcin kościelnych w Irlandyi.

Biskup limerycki, korzystając z okoliczności, powstaje przeciwko mówcom i pisarzom, którzy utrzymywali, że duchowieństwo protestanckie w Irlandyi jest bardzo bogate. Utrzymuje, iż biskupstwa tameczne, ogólnie biorąc, nie przynoszą więcey nad 5,000 f. s. (125,000 r. dochodu).

Lord *King* żąda, ażeby xięża protestantscy przestawali na swoich niezmiernych bogactwach terrytoryalnych, i żeby nie uciemiężali nieszczęśliwych katolików, wydzierając od nich dziesięciny, które z prawa, powinnyby należeć właściwym ich xiężom. Nastąpiło drugie czytanie bilu, pomimo żądań szanownego Lorda.

Izba Niższa.

Posiedzenie dnia 10.

Lord *Milton* wnosi prośbę, podpisaną przez wielką liczbę katolików irlandzkich, którzy żądają poprawienia wielu artykułow kodexu karnego, i opieki prawa powszechnego. Ta prośba złożoną została na biórze, i będzie wzięta pod rozwagę.

P. *Hume* podaje wniosek zapowiedziany przeciwko przymuszonemu zaciągowi maytków. Powiada on, iż głęboki pokoy, którym się Anglia cieszy, jest właściwym czasem, który wybrać należy, dla wynalezienia środków do zaciągania żołnierzy na flotę, nieudając się do czynów gwałtu, tak okropnego, iż konskrypcya *Bonapartego* byłaby z tém znośnieyszém od przymuszonego zaciągu, niedosyć to na tym, oderwać wolnego człowieka od swey familii i swojego rzemiosła; kiedy jest przeprowadzony na okręt wojenny, jeśli rozpacz jego lub słabość cielesna przeszkadzają mu wykonywać twardą służbę maytka, okładają go nielitościwie razami, a jeszcze nie opłacają mu pensyi. Nie potrzeba, rzecze szanowny członek, oczekiwać nowey woyny, dla zniesienia zwyczaju barbarzyńskiego i plamiącego imie anglika.

Admirał Jerzy *Cockburn* zgadza się, że zaciąg przymuszony jest zwyczajem nieludzkim, a nawet niereligiynym, ponieważ przywodzi człowieka i chrześcianina do stanu dzikich zwierząt, które ładują gwałtem na okręt, aby je potym zarzynać. Lecz dodaje admirał, bez tego przymuszonego zaciągu, jakkolwiek obmierzłego, oświadczam imieniem wszystkich oficerów marynarki angielskiey, iż niepodobna iest utrzymać naszey wyższości na morzu. Niema jeszcze roku, jak bez przymuszonego zaciągu nie mielibyśmy środków uzbrojenia takiey liczby okrętów, jak różne eskadry, które Francya wysłała na morze podczas woyny hiszpańskiey. Mówią nam o marynarce stanów zjednoczonych, która się opatruje żołnierzami przez zaciągi dobrowolne; lecz cóż znaczy pół tuzina fregat w porównaniu do niezmiernych flot, które zmuszeni jesteśmy uzbrajać, jak tylko bezpieczeństwo nasze osobiste zostanie zagrożone, przez ogromną potęgę lądową. Wszystko rozważywszy, opieram się wnioskowi. — P. *James Cofin* oburza się na to, że P. *Hume*, dla wzbudzenia litości Izby w sprawie maytków angielskich, śmiał ich nazwać *murzynami białemi*.

Robert *Wilson* podnosi głos przeciwko wymuszonemu zaciągowi; lecz zagłuszony został okrzykami zamknięcia.

Wniosek P. *Hume* odrzucony został większością 108 głosów przeciwko 38.

Londyn dnia 18 czerwca.
(z Gazety Warszawskiey.)

List z *Marsylii* umieszczony w tuteyszey gazecie *Times*, namienia o przepisach, danych jenerałowi *Guilleminot*, posłowi francuzkiemu przy Porcie Ottomańskiey. Między innemi ma się starać o popieranie interessów Francyi przy dworze perskim. Wiadomo, iż Francya zawistném okiem patrzy na wpływ Wielkiey Brytanii na Wschodzie.

Odebrane tu listy z *Lisbony* donoszą, iż dnia 28 schwytano uciekającego Xiążęcia *Abrantes* w *Mottola*. Jest oskarżony o należenie do zabóystwa Hrabiego *Loule*.

Kilku członków parlamentu naszego postanowiło, odbyć wspólnie podróż do kraju Zjednoczonych Stanów północney Ameryki.

Bawiąca tu wdowa po straconym jenerale *Riego* choruje niebezpiecznie. (Późnieysze gazety doniosły o jey śmierci. Umarła mając lat 25 wieku.)

Wczora przybył tu kapitan *Laing* i przywiozł listy z *Coast Castle*, osady naszey w Afryce; między niemi jest urzędowa lista poległych i ranionych żołnierzy naszych w nieszczęśliwey bitwie z aszanteyczykami. W liczbie zabitych znayduje się jenerał brygady *M'Carthy*.

List z *Zante* pod d. 25 kwietnia donosi; iż na przełożenie Lorda *Sidney Osborne*, ciało zmarłego w Grecyi Lorda *Byrona*, nie będzie sprowadzane do Anglii, lecz zostanie pochowane w *Zante*.

Otrzymano tu przez *Nowy-York* wiadomość, iż osady *Benguela* i *Angola*, w Afryce, wyłamały się zpod władzy portugalskiey.

Gdy w kraju między-morza *Panama*, przyłączonym niedawno do rzeczypospolitey kolumbiyskiey, rozeszła się pogłoska, iż okręty wojenne francuzkie, krążące na spokoynem morzu, wysadziły

woysko w *Panama*, natychmiast wszyscy mieszkańcy płci męzkiey wzięli się do oręża. Przeszło 6,000 milicyi zebrało się do miasteczka *Chorene* na ćwiczenia woyskowe.

Rozeszła się tu pogłoska, iż Lord *Cochrane* popłynął na pomoc rzeczypospolitey chiliyskiey; lecz podobnieyszą do prawdy jest rzeczą, iż chce ścigać 64rodziałowy okręt hiszpański *Asia*.

Gazeta *the Globe and Traveller* zawiera następujący artykuł: „List umieszczony w jednem z tuteyszych pism publicznych i wyrażający, iż kommissarze rządu greckiego, do zawarcia układu względem pożyczki, nie zgadzają się w zdaniu swojem, któremu stronnictwu pożyczkę tę przesłać należy, bo władze, które podpisały układ, zostają teraz z sobą w nieprzyjaźni, zatrwożył właścicieli obligacyy greckich.

Odebrane tu listy z *Mexyku* pod d. 24 marca wyrażają, iż tam mówiono o powrócie *Iturbida*, jako o wypadku podobnym do prawdy, i zdaje się, że znaydzie mocne stronnictwo i przychylnych kilku pierwszych urzędników.

Londyn dnia 15 czerwca.
(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Za zezwoleniem parlamentu i pod opieką Xięcia *York*, utworzyło się tu towarzystwo majętnych przyjaciół ludzkości, którzy przez akcye zbiorą kapitał, wynoszący 2 miliony f. s. dla założenia wielkiego lombardu, gdzieby ubodzy ludzie mogli zastawiać różne sprzęty i rzeczy, z opłatą małey prowizyi, przez co byliby zasłonieni od zdzierstwa ludzi, którzy dotąd pożyczali pieniędzy na zastawy, a których w *Londynie* jest przeszło 250. Takie urządzenie przyłoży się oraz do poprawy moralności.

Odebrane tu listy z *Bagota* donoszą, iż kongres kolumbiyski nadał 14 anglikom prawo obywatelstwa.

Gazeta rządowa, wychodząca w *Rio-Janeiro* w Brezylii, donosi, iż woysko portugalskie w *Montevideo* wsiadło dnia 6 marca na okręty i popłynęło do Europy, a d. 2 tego miesiąca weszło tam woysko brezyliyskie pod dowództwem jenerała *Lecor*. W całey Brezylii nie masz teraz żadnego żołnierza portugalskiego.

Hiszpania.

Madryt dnia 17 czerwca.
(z Korrespondenta Hamburskiego).

Sir *William A'Court* przesłał następującą notę pierwszemu sekretarzowi stanu, Hrabiemu *Ofalia*.

„Stosownie do życzeń Hrabiego *Ofalia*, które pełnomocnemu ministrowi angielskiemu oświadczył, ostatni ma honor na piśmie powtórzyć to, co już mu ustnie oświadczył, to jest, iż gdy jenerał *Iturbide* przed kilką miesiącami przybył do Anglii, niżey podpisany został upoważniony Hrabiemu *Ofalia* dać zapewnienie, że rząd angielski nie chce się wdawać w żadne związki z tą osobą. Co też tak i było. Teraz, kiedy jenerał *Iturbide* wyjechał z Anglii, niżey podpisany otrzymał rozkaz, wyżey wyrażone zapewnienie powtórzyć, z dołączeniem, że rząd angielski, w czasie pobytu w angielskich krajach *Iturbidego*, nie miał żadney z nim kommunikacyi."

Krążą tu nayniedorzecznieysze wieści, o wylądowaniu woysk angielskich do *Lisbony*; utrzymują nawet, iż 4,000 ludzi tego narodu stoi na naszey granicy. Mówią także o znacznem opatrzeniu *Gibraltaru* żywnością i amunicyą.

Do woyska naszego zaciąg jest nadzwyczaynyn; urzędnicy policyyni wpadają do domów, biorą ludzi, niemających pewnego mieysca i sposobu do wyżywienia, i natychmiast odsyłają ich do regimentów.

Woyska francuzkie opuszczają *Kartagenę* i zbliżają się do *Madrytu*. A przeciwnie dwa hiszpańskie bataliony wsiadły na okręt w *Tarragonie*, mając płynąć dla osadzenia *Kartageny*. Francuzka galiota *Mesange* ich odprowadza.

Nadzwyczayny goniec z *Kadyxu* przywiozł wiadomości z południowey *Ameryki*. Podług nich Wice-Król *Laserna* wyprawił już sześć hiszpańskich korsarzy, dla krążenia na wodach *Limy*. *Boliwar*, odebrawszy wiadomość, o oswobodzeniu Króla Jmci, miał znowu do *Kolumbii* powrócić. W *Campeche* rojaliści mają wielką przewagę. Podług listów z *Vera Crux* 29 marca ogień w twierdzy *San Joun de Ultoa* trwał ciągle.

Prussy.

Berlin dnia 26 czerwca.
(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Król Jmć mianował Barona *Werther*, dotychczasowego posła przy rządzie Wielkiey Brytanyi, swoim pełnomocnym ministrem i posłem nadzwyczaynym przy dworze francuzkim, a jeneralnego dyrektora poczt, Pana *Nagler*, mianował swoim posłem przy seymie związku niemieckiego, na mieysce marszałka dworu Hrabiego *Goltz*.

Przybyli tu Królewicz następca tronu z Pomeranii, Xiąże *Kumberland* z *Prenzlów*, a nadzwyczayny poseł portugalski przy dworze Rossyyskim, Pan *Guerrero* z *Lisbony*.

Tuteyszy kupiec *Salzmann*, otrzymał od rządu wyłączny na całe królewstwo pięcioletni patent swobody na wynaleziony przez siebie szczególny rodzay apparatu do chłodzenia spirytusów (Abkühlungs apparat). Podobnyż czteroletni patent swobody otrzymał *Jan Naypels* z *Kolonii* na nowo wynaleziony sposob urządzenia latarni do oświecania ulic.

Wczora odprawiło się w *Charlottenburgu* w kaplicy zamkowey Bierzmowanie Królewny *Ludwiki*, córki Monarchy naszego, w obecności Nayjaśnieyszego iey Oyca i dostoyney rodziny.

Tuteysza gazeta *Vossa* z d. 23 b. m. umieściła co następuje: „Podług astronomicznego wyrachowania, wiosna na planecie Merkurym trwa dni 22, a na planecie Uranus 21 lat, dni 134 i 12 godzin. Jeśli wielkość mieszkańców na Merkurym jest ze średnicą jego obwodu w takim stosunku, w jakim się wysokość ciała naszego znayduje ze średnicą naszego planety ziemi, w tym razie zwyczayny wzróst tamecznych ludzi wynosiłby 2 stopy i 8 cali, a ci, ktorzyby mieli 3 stopy wysokości, byliby olbrzymami. Lecz za to mieszkaniec na Jowiszu miałby pospolicie 57 stop wysokości, a na xiężycu blisko 1 stopę i 3 cale.

Francya.

Paryż, dnia 19 czerwca.
(z Gazety Warszawskiey).

Xiąże *Talleyrand* miał d. 12 b. m. prywatne u Króla Jmci wysłuchanie, które trwało trzy kwadranse.

Król Jmć Wirtembergski najął kilka domów wieyskich niedaleko *Marsylii*, gdzie chce używać kąpieli morskich.

Xiążę *San Carlos*, były poseł hiszpański w *Paryżu*, został mianowany vice królem prowincyi Nawarry.

Sądzą tu, iż trudności, jakie czyniono Hrabiemu *Rosvilla Gigedo*, nowo mianowanemu posłowi hiszpańskiemu, w udaniu się z *Bordeaux* do *Paryża*, przypisać wypada wpływowi P. *Chateaubriand*. Dotąd jeszcze poseł ten znayduje się w *Bordeaux*.

Czytamy w gazetach tuteyszych, iż Xiąże *Beja* (Infant portugalski *Don Michał*) w towarzystwie posła portugalskiego, Sekretarza poselstwa i tłumacza (bo Infant po francuzku nie umie) został onegday wprowadzony przez Barona *Lalive* i Pana *Duvier* na wysłuchanie u Króla Jmci. Zbliżaiąc się Infant do Monarchy okazał nayważniejsze poruszenie; Król Jmć uscisnął go, a potem 3 kwadranse z nim rozmawiał.

Wkrótce przybędzie 40 missyonarzy do *Lugdunu*. Od przywrócenia prawego tronu nie było jeszcze missyi w tamecznym mieście. Wracający z *Rzymu* biskup Cincinati w północney Ameryce, xiądz *Ferwick*, bawił tam dni kilka. Otrzymał od Oyca ś. znaczne podarunki i dwóch Xięży z Propagandy wiezie do swojey dyecezyi, która sto mil kwadratowych obeymuje.

Odebrano tu przez telegraf wiadomość, że Infantka *Ludwika Karolina* małżonka Infanta hi-

)1(

szańskiego *Don-Franciszka*, powiła d. 11 b. m. w *Aranjuez* córkę, którą tegoż dnia ochrzcił patryarcha indyyski i którey dano imie *Ludwika Teresa*. Rodzicami chrzesnemi byli: Król Jmć Ludwik XVIII zastąpiony przez Infanta *Don-Karola*, i Xiężna *Angouleme*, którą Infantka *Marya Franciszka* zastąpiła.

Jedna z tuteyszych gazet udziela z listów prywatnych z *Madrytu* następujący spis osob, które należą do junty apostolskiey, a przez postanowienie rządu miały bydź skazane na wygnanie z Madrytu lub innych mieysc pobytu swego, byli ministrowie *Don Wiktor Saez* i *Erro*, były podskarbi *Pea Elizade*, jenerał zakonu kapucynow *Cirillo*, *Justo Pastor Peres*, intendent w *Badajoz Estewallo*, intendent policyi w prowincyi Grenady, *Volladolid*, były kommisarz królewski w *Kadyxie* radca stanu *Galiano*, nakoniec *Cifuentes* i *Roxas*, intendenci policyi w prowincyach Galicyi i Owiedo.

Izba Deputowanych.

Dnia 16 b. m. większością 264 kresek przeciw 7 przyjęto prawo względem rachunków skarbowych, rzecz ta ułatwiła się w przeciągu półtory godziny, a w roku zeszłym zabrała 4 sessye.

Na sessyi d. 18 b. m. Baron *Jankowicz* wniosł, aby deputowani, przyjmując urząd, z którego mogą bydź oddaleni, tracili prawo zasiadania w Izbie deputowanych, wyjąwszy tylko stopnie w służbie woyskowey, lądowey i morskiey. Kilku członków mówiło za wnioskiem i przeciwko niemu; lecz wypadek jeszcze niewiadomy. Tegoż dnia minister spraw wewnętrznych, podał 8 projektów do prawa: pierwszy upoważnia miasta *St. Quentin*, *Gaen*, *Orleans*, *Boulogne*, i *St. Germain en Lage* do zebrania kapitału, na zapłacenie długow mieskich: drugi pozwala 6ciu departamentom; jako to: *Jura*, *Eure*, i *Ligery*, *Torn Sekwany*, *Gard* i Niższego *Renu*, aby z nadzwyczaynych opłat opędzono nagłe wydatki; trzeci urządza granice między departamentami *Orne*, *Moyenne*, i *Vendée*; czwarty, ustanawia podprefekturę w *Valenciennes* w departamencie *du Nord*; piąty zmierza do uzupełnienia 423 artykułu prawa karnego o zmyślaniu znakow fabrycznych; 6ty zmnieysza dotychczasową opłatę od spalonego drzewa; 7my tycze się zasadzenia drzewa przy gościncach i utrzymania rowow, i ósmy ściąga się do dróg w gminach.

Dnia 19 b. m. dwie zdane sprawy o rozmaitych petycyach zabrały całą sessyą. Między innemi, niejaki *Dubois Bergeron* z *Paryża*, radził odmienić prawo o małżeństwie, aby ślub kościelny poprzedził cywilny. Zdający sprawę popierał ten wniosek; twierdził, iż obecne prawo nie raz rzuca nasiona niezgody między małżonków, z których jedno poczytuje akt cywilny za dostateczny, a drugie uważa ślub cywilny za koniecznie potrzebny; pod względem towarzyskim, teraźnieysze prawo nie jest dobrem, bo z dzieci z których rodzice żadney religii nie uznają, nie można się nigdy spodziewać cnotliwych obywateli i wiernych poddanych. Pan *Reboul* i margrabia *Duplessis de Grenedan*, takież zdanie oświadczyli. Ostatni dowodził błahości powodow, które dotąd przytaczano przeciwko żądaney odmianie prawa, jako to: iż proboszcz nie będzie utrzymywał metryk ślubnych z taką dokładnością, jak urzędnik stanu cywilnego; iż trudno byłoby proboszczom pisać akt cywilny protestantów, żydów i innych ludzi, niewyznających religii katolickiey; iż żądana odmiana nad werężałaby 5ty artykuł konstytucyi, nadający równą opiekę cywilną wszystkim religiom tolerowanym we Francyi. Ostatni ten zarzut poczytywał mówca za czczy i nic nieznający: bo gdyby zapewnienie opieki wymagało uważania zarówno wszystkich religiy, w tym razie 6ty artykuł konstytucyi, stanowiący wyraznie religią rzymsko-katolicką za religią Stanu, a tym sposobem przyznający jey pierszeństwo przed innemi, byłby zupełnie niepotrzebny i tylko mamiącym. Odesłano tę petycyą do ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Druga petycya niejakiego *Bouguet* z Paryża, który się domaga prawa względem ostatecznego urządzenia gwardyi narodowey, odesłano do ministrów skarbu i spraw wewnętrznych. Inne zaś petycye są mniey znaczące.

Włochy.

Rzym dnia 9 czerwca.
(z Gazety Warszawskiey)

Oyciec ś. przywraca dawne zwyczaje kościelne i nabożeństwa, aby przez to przysposobiono się do zapowiedzianego na rok 1825 jubileuszu. W znacznieyszych kościołach tuteyszych odprawia się 40stogodzinne nabożeństwo z wystawieniem Nayświętszego Sakramentu, a wszystkim obecnym wiernym daje się zupełny odpust i błogosławieństwo. Takie nabożeństwo zaczęło się wczora w kościele ś. *Piotra*, gdzie Jego Swiątobliwość wysłuchawszy mszy ś., trzymając w ręku świécę zapaloną, szedł za processyą odprawioną dla wystawienia Nayświętszego Sakramentu. W pierwszą niedzielę po śś. Tróycy uda się Papież do kościoła Lateraneńskiego, i osobiście zaymie go w posiadłość; wyznaczeni komisarze uskutecznią podobne zajęcie we wszystkich innych kościołach, kaplicach i klasztorach. Zamiast powierzchowney okazałości, duchowna ta czynność ma się odznaczać hoynieyszemi, niż zwykle, jałmużnemi, jako to: 1) każdy ze wszystkich ubogich w mieście dostanie porcyą pięknego chleba; 2) 100 ubogich cnotliwych panienek, mające weyść w związki małżeńskie, otrzymują po 30 talarów na wyprawę; 3) 100 ubogich xięży dostanie po 10 talarów na kupienie xiążek duchownych; 4) wszystkie rzeczy zostawione w Lombardzie do dnia dzisieyszego za summę nie przenoszącą 5 pooli (4 zł. pol.) mają bydź ze skarbu papiezkiego wykupione i właścicielom oddane; 5) wszystkie opłaty stęplowe zaległe od dnia 30 czerwca r. b. za spadki i t. d. mają bydź darowane dłużnikom razem z karami za ich niezaspokojenie; 6) podobnież wszystkie inne kary pieniężne dotąd zaległe, należące do skarbu papiezkiego, a nie do osob trzecich, mają bydź darowane, lubo wynoszą ogólnie kilkakroć sto tysięcy talarów; 7) daruje się nareszcie to wszystko, co gminy wieyskie w legacyach *Ankony*, *Macereta*, *Fermo*, *Ascoli*, *Camerino*, *Pesaro* i *Urbino*, winny z podatku od sali od roku 1821 aż do zniesienia tegoż podatku w końcu roku 1823. Wydane w tey mierze d. 8 b. m. obwieszczenie kardynała sekretarza stanu *della Somaglia*, kończy się temi słowy: „Niech Bóg zachowa dobroczynnego naszego rządcę, który okazaną teraz łaskawością i szczodrobliwością przewyższył wszystkich swoich poprzedników.”

Surowe rozporządzenie kardynała *Polleta* niepowściągnęły jeszcze zuchwałości rozboyników w kraju papiezkim. Dnia 27 maja 35 hultajów otoczyło kościoł podczas nabożeństwa we wsi *Pisterzo*, o 8 mil od *Rzymu*. Oświadczyli iż nikomu żadney krzywdy niechcą uczynić, i tylko żądają wydania im ekonoma, który był w kościele i schronił się na wieżę. Wynaleźli go rozboynicy, zastrzelili, i z czartowskiem okrucieństwem wyrwali mu serce zpod piersi. Gmina ta musi teraz zapłacić 500 piastrów kary pieniężney za to, iż niedała odporu hultajom.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.